

BARBARIET

Magasinet Kunst | 03.12.2015 | Side 72 | 1324 ord | Artikel-id: e5565630

Kampen mod Jens Galschiøt er en engageret menneskerettighedsforkæmper. Gennem sin kunst søger han at skabe fokus og debat omkring vores etik og moral. Magasinet Kunst tegner her et portræt af manden, der ikke vil lade sin indre svinehund tage over.

af Christian A. S. Aahauge

I en meget tidlig alder blev Jens Galschiøt tvunget til at være selvstændig.

Han mistede som 13-årig sin mor til brystkræft, og året efter, da han gik i 8. klasse, blev han på grund af sin urolige opførsel stillet et ultimatum af skoleinspektøren: smut selv, eller bliv smidt ud -han valgte selv at gå ud af skolen. Som 16-årig (og en del af ungdomsoprøret) begyndte Jens Galschiøt at eksperimentere med euforiserende stoffer. Han var flyttet hjemmefra og arbejdede som arbejdsdreng rundt omkring. Der var imidlertid ikke særlig mange penge i at være arbejdsdreng, og han blev derfor nødt til at finde en anden måde at tjene penge. " Valget stod mellem at blive kriminel eller noget andet - så jeg valgte en mellemting; nemlig at blive selvstændig erhvervsdrivende," fortalte Jens mig, da jeg besøgte ham i hans galleri i Odense N. Den unge Galschiøt kastede sig over produktionen af bæltter, tasker og andre lædervarer, som han dekorerede med store mønstre og fletninger, der hørte sig til datidens hippiemode.

Varerne solgte han på Strøget i København, og sidegesjæften som gadesælger gjorde, at den 16-årige tjente mere end nok, " som straks blev omsat til hash og LSD," fortalte billedhuggeren.

Et par år efter fik Jens tilbudt et ophold på Den Rejsende Højskole af sin far. Opholdet beskriver han som værende en radikaliserings.

Hvor han tidligere havde bekendt sig til zenbuddhismen, blev Jens Galschiøt nu indlemmet i en anden del af ungdomsoprøret - den politisk aktive del. Han blev socialist, droppede stofferne og kunsthåndværket og gik i lære som klejnsmed på Lindøværftet, og blev leder af lærlingebevægelsen på femhundrede smedelærlinge.

I den periode var Jens Galschiøt ikke i berøring med kunsten. Al hans tid var koncentreret om det politiske og organisatoriske arbejde. Sådan gik der ti år.

Fra smed til kunstner

På et tidspunkt i starten af 80'erne blev Galschiøt desillusioneret, og han mistede troen på socialismen. Hver gang én af hans helte kom til magten i den tredje verden, udviklede de sig til at være lige så korrupte som deres forgænger. Utopien brast, og han holdt op med at tro på ideologierne. Jens Galschiøt var i mellemtiden blevet færdig på Lindøværftet, men da han var kendt som " en rød smed", var han ikke i stand til at få job. Det passede ham imidlertid fint, for det gav ham mulighed for at tage sit gamle håndværk op, og han skiftede læderproduktion ud med smykkefremstilling.

I første omgang lavede han bare smykker for sjov og til sin kone, Colette, men da hendes veninder syntes godt om dem, tog det om sig. Han levede af det i et par år, men i 1985 sprang han efter eget udsagn for alvor ud som kapitalist. Galschiøt deltog i modemesser, modeller bar hans smykker, og han lavede to kollektioner om året - alligevel var det ikke i smykkeverdenen, han følte, han hørte til. Han blev træt af det, og masseproduktion sagde ham ikke noget. Hans smykker blev større og større, og inspireret af modellerne han så ofte var omgivet af, kastede han sig i stedet over udformningen af tøjskulpturer - specielt kjoler. Det endte med, at Galschiøt en dag ringede til sine guldsmede og fortalte, at han stoppede med at lave smykker. Siden da har han levet af at lave kunst.

Pladderhumanisme som vaccine Da den Jugoslaviske borgerkrig ramte, blev Jens Galschiøt, som han selv kalder det, endnu en gang radikaliseret. På grund af de politiske strategier, der blev udført under krigen blandt andet massevoldtægt og stigmatisering af mindre etniske grupper, blev verden et lidt mere rått sted at være. Selv havde kunstneren ikke forestillet sig, at der efter Auschwitz ville forekomme sådanne grusomheder. Naiviteten brast da han opdagede, at barbariet ikke ville få en ende, og krigen i Jugoslavien resulterede derfor i, at Jens Galschiøt sprang ud som pladderhumanist.

Han har siden da fundet ud af, at pladderhumanismen frigør hans kunst - han behøver ikke at have et endegyldigt svar for at bruge kunsten til at stille spørgsmålstejn ved eksempelvis menneskets ondskab.

I 1993 skabte Galschiøt en af de største Europæiske happenings i kunstens verden.

Sammen med et team på hundrede frivillige opstillede han i løbet af tre dage skulpturerne " Min Indre Svinehund" i tyve forskellige storbyer rundt om i Europa.

Skulpturerne var 2,3 meter høje, bestod af armeret beton med jernoxid og bronze, og på betonsoklen var der placeret en messingplade med en tekst i de pågældende landes sprog: Art: Dyr med de laveste instinkter.

Tilholdssted: I dig og mig dvs. hvert individ af Homo Sapiens.

Vækstbetingelser: Vokser sig stor, når mennesker udsættes for vold, fornedrelse og respektløs behandling.

Adfærd: Angriber menneskets etiske værdigrundlag, så racisme, fremmedhad og intolerance får overtaget.

Udbredelse: Kan fuldstændig tage magten i det enkelte menneske, i sociale grupper og i ekstreme tilfælde over hele befolkningen.

MÅ IKKE FODRES.

Budskabet bag " Min Indre Svinehund" er klart. Den symboliserer det iboende onde, der er i menneskeheden, og som flere gange har overtaget Europa i form af eksempelvis nazisme, krig og stigmatisering.

Selvom skulpturen har mere end tyve år på bagen, er Svinehundens budskab stadig aktuelt i nutidens Europa. Jens Galschiøts kunst er gennemsyret af spørgsmålene om, hvordan vores etiske og moralske selvforståelse har forbindelse til den globale og lokale virkelighed. Gennem sine værker og happenings stiller Galschiøt spørgsmålstejn ved den betydning, det har for vores kultur, når der sker skred i vores etik og moral.

Netop disse spørgsmål blev også en del af skulpturen " Skamstøtten", der blandt andet blev opstillet i Hong Kong, Mexico og Brasilien. Symbolikken bag skulpturen er, at den skal fungere som en påmindelse og fortælle om en skændig begivenhed - et symbol på overgreb på menneskeheden.

Den første skamstøtte blev opstillet i Hong Kong i 1997 inden deres løsrivelse fra England.

Her blev " Skamstøtten" et symbol på massakren, der fandt sted på Den Himmelske Freds Plads i 1989. Skamstøtterne har ikke til hensigt at pege fingre ad eller beskyldte nogen. Det er derimod op til beskueren selv at bedømme, hvem der bærer skylden. Opstillingen af skamstøtterne har skabt megen furor, og Jens Galschiøt har siden haft problemer med at komme ind i Hong Kong igen, da de mener han skaber politiske uroligheder.

Spidder isbjørn i Paris

I starten af året var Jens Galschiøt aktuel med udstillingen " Abrahams Børn" på Silkeborg Bad, hvor det 3,5 meter høje værk, " FUNDAMENTALISM" blev udstillet. Det var meningen, at værket skulle placeres foran Europaparlamentet, men i mellemtiden har Martin Schulz fra det tyske socialdemokratiske parti SPD stukket en kæp i hjulet for projektet. Begrundelsen er tilsyneladende, at der ikke er plads til religiøst ladet kunst på parlamentspladsen - og det til trods for, at kunstværket er langt mere oplysende end provokerende.

Siden " Abrahams Børn", har Jens Galschiøt og hans team i værkstedet i Odense kastet sig over klimakrisen. Symbolet for det nye projekt, der skal sætte fokus på - og skabe debat omkring - klimakrisen, er en spiddet isbjørn. Værket hedder " Unbearable" og forestiller en isbjørn spiddet på en 6 meter høj olieledning, der repræsenterer en graf for menneskets CO2-udslip. Grafen begynder i år 1600, og følger en lige linje, der ved industrialiseringens tidsalder stiger eksponentielt. Gennem blandt andet crowdfunding på hjemmesiden Kickstarter har Galschiøt fundet midlerne til skulpturen, der skal præsenteres under COP21-klimakonferencen i Paris. Isbjørnen vil blive trukket på en vogn under demonstrationerne den 29. november og 12 december, og sidenhen skal den officielt opstilles ved Cité internationale universitaire de Paris.

Jens Galschiøt (f. 1954) er uddannet klejnsmed ved Lindøvværftet. Han er selvlært sølvsmed og billedhugger og har siden 1985 haft værksted i Odense N.

I 1992 deltog han i Verdensudstillingen Expo 92 i Sevilla, hvor han udstillede værket " Cocoon". Jens Galschiøt har siden 1973 været gift med Colette Markus, og sammen har de 3 voksne sønner.

" Det endte med, at Galschiøt en dag ringede til sine guldsmede og fortalte, at han stoppede med at lave smykker. Siden da har han levet af at lave kunst." " Symbolet for det nye projekt, der skal sætte fokus på - og skabe debat omkring - klimakrisen, er en spiddet isbjørn."

Alt materiale i Infomedia er ophavsretligt beskyttet.

Kunden må ikke sælge, videregive, distribuere, gengive eller mangfoldiggøre materiale fra Infomedia uden særlig og skriftlig aftale med Infomedia. Overført (downloadet) materiale skal slettes efter anvendelsen og må ikke indlægges i informations-genfindingsystemer, som for eksempel elektroniske postsystemer, databaser, fælles netværk eller lignende.

Videreformidling

Kunden må foretage videreformidling (ved videreformidling forstås kopiering, distribution via elektronisk post, tilrådighedsstillelse i databaser, på netværk eller lignende) af modtagne overskrift- og indledningsformater inden for kundens egen virksomhed. Al anden videreformidling af materiale fra Infomedia skal aftales skriftligt med Infomedia.